

Sygn. akt. III RC 586/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2014r

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Barczyk

Protokolant: st.sekr.sądowy Małgorzata Bułat-Draheim

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2014r. w Kłodzku

z powództwa B. C.

przeciwko D. C.

o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego

powództwo oddała.

Sygn. akt III RC 586/13

UZASADNIENIE

Powód B. C. wniósł o ustalenie, że jego obowiązek alimentacyjny względem pozwanej D. C., ustalony wyrokiem Sądu Okręgowego w Świdnicy dnia 18 maja 2006 r. wydanym w sprawie I C 2062/04 w kwocie po 500 zł. miesięcznie ustał z dniem 1 stycznia 2011 r. Uzasadniając swoje żądanie podniósł, że od czasu orzekania w tej sprawie istotnie zmieniły się okoliczności zarówno po stronie powoda, jak i pozwanej. Powód prowadzi działalność gospodarczą, która nie przynosi dochodu. W związku ze sprawą o podział majątku dorobkowego małżonków zasądzone od niego na rzecz pozwanej wysokie spłaty za składniki majątkowe, których byli małżonkowie już dawno nie posiadają. W stosunku do powoda pozwana wszczęła postępowanie egzekucyjne, albowiem powód nie miał środków, aby terminowo płacić zasądzone na jej rzecz alimenty. W żaden sposób nie można przyjąć, że pozwana pozostaje w niedostatku, albowiem jest ona zdolna do pracy. Cały czas pracuje w Niemczech. Posiada majątek ruchomy, jak też nieruchomości.

Pozwana D. C. wniosła o oddalenie powództwa. Podniosła, że jest osobą samotną i od rozwodu z powodem nie pozostaje w związku małżeńskim. Zaprzeczyła, aby od czasu rozwodu jej sytuacja uległa poprawie. Poddała, że ma wykształcenie podstawowe, wobec czego po rozwodzie nie mogła znaleźć dobrze płatnej pracy. Pogarszająca się sytuacja majątkowa i zaległości w zapłacie alimentów przez powoda zmusiły ją do poszukiwania pracy za granicą. Jako opiekunka osób starszych osiąga dochód nie przekraczający 800 euro miesięcznie, co przy dużych kosztach utrzymania wystarcza jej jedynie na podstawowe wydatki. Opłaca czynsz w kwocie po 185 euro, na ubrania, środki czystości i jedzenie wydatkuje około 400 – 500 euro miesięcznie.

Choruje na astmę i koszt jej leczenia wynosi 50 euro miesięcznie. Posiada wykupione po rozwodzie mieszkanie położone w K. o powierzchni 35 m² i ponosi pełne koszty jego utrzymania. Podniosła też, że od rozwodu polepszyła się sytuacja powoda, który od 2006 r. stale pracuje w Niemczech i uzyskuje dochód kilkakrotnie przewyższający zadeklarowane zarobki. Prowadzi działalność gospodarczą polegającą na sprowadzaniu z Niemiec maszyn budowlanych (np. koparki o wartości około 6.000 euro). Po rozwodzie wybudował dom w K., który zamieszkuje wraz z konkubiną, będącą pracownikiem biurowym Spółdzielni Mieszkaniowej w K.. Powód zachował znaczną część majątku stron i obecnie prowadzi dostatnie życie, przejmując firmę prowadzoną wspólnie przez strony.

Tytułem spłaty w ramach podziału majątku dorobkowego otrzymała od powoda po 25 latach wspólnego pożycia jedynie kwotę

19.000 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 18 maja 2006 r. wydanym w sprawie I C 2062/04 orzeczono rozwód małżeństwa stron z winy powoda i zasądzono od niego rentę alimentacyjną na rzecz pozwanej w kwocie po 500 zł. miesięcznie. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 maja 2007 r. wydanym w sprawie I A Ca 450/07 oddalono apelację powoda od tegoż wyroku.

W tym czasie powód prowadził własną działalność gospodarczą w K. w zakresie kompleksowych usług ogrodowych, a pozwana była jego pełnomocnikiem. W okresie wiosenno – letnim prowadził działalność gospodarczą w Polsce i osiągał z tego tytułu dochód w granicach 1.500 zł. miesięcznie, zaś w okresie jesienno – zimowym pracował w tym samym charakterze w (...) i osiągał zarobki w granicach 1.000 – 1.500 euro miesięcznie.

Mieszkanie zapewniał mu pracodawca. Ponościł wydatki za energię elektryczną i gaz oraz swoje utrzymanie w granicach 300 – 400 euro miesięcznie. Pozwana prowadziła dom i zajmowała się dziećmi. Wiosną 2004 r. powód wyprowadził się z domu i zamieszkał z inną kobietą, pozbawiając tym samym pozwaną wsparcia finansowego. Pozwana od lipca 2004 r. znalazła zajęcie na terenie Niemiec, wynajmując się do sprzątnięcia. Zarabkowała w ten sposób 500 – 600 euro miesięcznie. Na kasę chorych i ubezpieczenie płaciła 300 euro miesięcznie. Opłacała czynsz za mieszkanie w Polsce w kwocie 120 zł. miesięcznie i abonament telefoniczny 30 zł. W przeszłości przez kilka lat przebywała na rencie z uwagi na poważne schorzenie oczu. W chwili wyrokowania w sprawie rozwodowej renta jej nie przysługiwała. W tej sytuacji Sąd uznał, iż pozwana wykazała, że rozpad małżeństwa stron doprowadził do bardzo poważnego uszczerbku materialnego po jej stronie. Pomimo podjęcia pracy za granicą pozostaje w niedostatku z uwagi na małe zarobki i wymaga wsparcia ze strony dobrze prosperującego męża.

Dowód : akta Sądu Okręgowego w Świdnicy sygn. IC 2062/04

Na wniosek pozwanej D. C. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku (wówczas Rewir IV) - Kancelaria (...) w N. –

w dniu 6 lipca 2007 r. wszczął postępowanie egzekucyjne wobec powoda B. C. na podstawie tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 18 maja 2006 r. wydanego w sprawie o sygn. I C 2062/04, którym zasądzono na jej rzecz alimenty w kwocie po 500 zł. miesięcznie. Postępowanie to toczy się pod sygn. Kmp 58/07. Na dzień 23 stycznia 2014 r. stan zaległości powoda tytułem zaległych alimentów wynosił wraz z kosztami egzekucyjnymi 17.619,58 zł.

Dowód : akta egzekucyjne Komornika Sądowego (dawniej Rewir IV) przy Sądzie

Rejonowym w K. – Z. O. Kancelaria (...) w Nowej

Rudzie - sygn. Kmp 58/07

Przed tut. Sądem pod sygn. I Ns 262/08 toczyło się postępowanie z wniosku D. C. przy udziale B. C. o podział majątku wspólnego. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 20 maja 2011 r. zmienionym postanowieniem Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 20 września 2011 r. w sprawie II Ca 497/11 dokonano podziału majątku dorobkowego stron, ustalając wartość tego majątku na kwotę 43.350 zł.

D. C. przyznano na wyłączną własność składniki majątku o wartości 3.100 zł.

(samochód osobowy marki F. (...) o wartości 2.000 zł., meble kuchenne, ławę, wentylator, szafkę metalową, pościel i ręczniki o wartości 1.100 zł.), a B. C. przyznano pozostałe składniki majątku (m.in. (...), przyczepę N., glebogryzarkę,

koparkę Atlas, budę metalową na targowisku w K., laptop i aparat cyfrowy H.). Postanowieniem tym zasądzono także od B. C. na rzecz D. C. kwotę 18.575 zł. tytułem spłaty należnego udziału w majątku wspólnym.

Dowód : akta Sądu Rejonowego w Kłodzku sygn. I Ns 262/08

Przed tut. Sądem pod sygn. III RC 427/11 toczyło się postępowanie z powództwa B. C. przeciwko D. C. o ustanie, że obowiązek alimentacyjny ustał. Na podstawie art. 177 § 1 ust. 6 kpc postępowanie w tej sprawie zawieszono, bowiem powód nie wskazał w określonym przez Sąd terminie adresu pozwanej.

Wobec braku wniosku o podjęcie postępowania w terminie przewidzianym w art. 182 § 1 kpc w dniu 5 grudnia 2012 r. postępowanie w sprawie III RC 427/11 umorzono.

Dowód : akta Sądu Rejonowego w Kłodzku sygn. III RC 427/11

Obecnie powód B. C. nadal prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług ogrodniczych na terenie K. i okolic. W zeznaniach podatkowych za lata od 2011 r. do 2013 r. zadeklarował dochody : za rok 2011 – 7.801,78 zł. (około 650 zł. miesięcznie), za rok 2012 – 11.692,13 zł. (około 974 zł. miesięcznie), a za rok 2013 – 14.717,45 zł. (około 1.220 zł. miesięcznie). Okresowo wyjeżdża w celach zarobkowych do Niemiec. W zeznaniach podatkowych za lata od 2011 r. do 2013 r. nie zadeklarował dochodów osiąganych na terenie Niemiec z tytułu umowy o pracę, umowy zlecenia itp. Nie jest powtórnie żonaty. Żyje w konkubinacie z M. M., która jest zatrudniona w Spółdzielni Mieszkaniowej w K. za miesięcznym wynagrodzeniem około 2.400 zł. miesięcznie. Prócz pozwanej D. C. ma na utrzymaniu dziecko z obecną konkubiną w wieku 10 lat. Wraz z konkubiną i synem zamieszkuje w domu jednorodzinnym, który pobudował po rozwodzie stron. Oplata tytułem podatku od nieruchomości wynosi rocznie około 1.000 zł. Dom opalany jest węglem. Powód zakupuje na zimę 4 – 5 ton węgla i wydatkuje na ten cel 2.500 zł. Oplata za energię elektryczną wynosi po 350 zł. co drugi miesiąc, a oplata za wywóz śmieci 40 zł. miesięcznie. Oplata za wodę i ścieki wynosi po 120 zł. co drugi miesiąc.

Dowód :

- zeznanie powoda o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym 2011

/ k – 88 – 91 /,

- zeznanie powoda o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym 2012

/ k – 5 – 11 /,

- zeznanie powoda o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym 2013

/ k – 92 – 96 /,

- pismo Urzędu Skarbowego w K. z dnia 27 października 2014 r.
- częściowo zeznania powoda

Pozwana D. C. ma wykształcenie podstawowe, nie ma żadnego wyuczonego zawodu. Nie jest powtórnie zamężna. Nadal pracuje na terenie Niemiec. Prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą w zakresie prowadzenia gospodarstw domowych i opieki nad osobami starszymi. Z tego tytułu osiąga dochody w kwocie netto około 800 euro miesięcznie. W 2011 r. osiągnęła dochód w kwocie 11.232 euro. W roku 2012 r. osiągnęła dochód w kwocie 12.487 euro i wymierzono jej podatek dochodowy w kwocie 149,33 euro. Nie ma innych źródeł dochodu, w szczególności nie wykonuje żadnych prac dorywczych. Nie pobiera też żadnych świadczeń socjalnych. Wynajmuje w mieszkaniu swojego konkubenta D. S. jeden pokój z kuchnią i łazienką za czynszem 185 euro miesięcznie. W kwocie tej mieści się oplata za wszystkie media. Pozostała część mieszkania zajmuje jej konkubent. Na wyżywienie, ubranie i środki czystości wydatkuje około 400 – 500 euro miesięcznie. Oplaca ubezpieczenie zdrowotne po 100 euro miesięcznie. Z powodu

braku środków finansowych nie opłaca składki emerytalnej. Od czterech lat cierpi na astmę na tle alergicznym, wydatkuje na leki po 50 euro miesięcznie. W dniu 23 czerwca 2014 r. była operowana z powodu katarakty. Z tego powodu otrzymała zwolnienie lekarskie od dnia 23 czerwca 2014 r. do dnia 2 października

2014 r.

Za okres od 12 lipca 2014 r. do 7 sierpnia 2014 r. z powodu niezdolności do pracy otrzymała zasiłek chorobowy (27 dni) w kwocie 540 euro. Pozwana jest właścicielką mieszkania położonego w K. o powierzchni 35 m², które wykupiła po rozwodzie z zasobów Urzędu Miasta i Gminy w K.. W zakupie mieszkania pomogli jej finansowo pełnoletni synowie. Ponośi pełne koszty jego utrzymania –

109,80 zł. miesięcznie tytułem czynszu i opłaty za fundusz remontowy oraz około 50 zł. miesięcznie tytułem opłaty za energię elektryczną. Nie ma oszczędności. Od 2006 r. żyje w konkubinacie z D. S., z którym nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego. Konkubent nie partycypuje w kosztach utrzymania pozwanej, jedynie finansuje wspólne wyjazdy urlopowe. Pozwana nie ma nikogo na utrzymaniu.

Dowód :

1. zeznania pozwanej / k – 53 – 54 /,
2. decyzje o podatku dochodowym pozwanej za lata 2011 – 2012 w uwierzytelnionym tłumaczeniu z języka niemieckiego / k – 82 – 85 /,
3. znormalizowana umowa najmu zawarta pomiędzy pozwaną a D. S. z dnia 20 lipca 2011 r. w uwierzytelnionym tłumaczeniu z języka niemieckiego
/ k – 79 – 81 /,
4. zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia pozwanej z dnia 5 września 2014 r. w uwierzytelnionym tłumaczeniu z języka niemieckiego / k – 104 – 105 /,
5. zaświadczenie o wysokości zasiłku chorobowego pozwanej z dnia 8 sierpnia 2014 r. w uwierzytelnionym tłumaczeniu z języka niemieckiego / k – 102 – 103 /,
6. zaświadczenie o wymiarze opłaty eksploatacyjnej i funduszu remontowego mieszkania pozwanej w K. / k – 75 /

Sąd zważył co następuje :

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Małżeństwo jest związkiem dwojga osób, obejmującym w zasadzie całość ich życia. Cel i społeczne znaczenie związku małżeńskiego wymagają, by niektóre konsekwencje jego zawarcia trwały nawet po rozwiązaniu małżeństwa. Jednym z takich skutków jest istniejący w określonych w ustawie przypadkach obowiązek alimentacyjny między rozwiedzionymi małżonkami, uregulowany w art. 60-61 k.r. i op. Obowiązek świadczeń alimentacyjnych między małżonkami po rozwodzie stanowi kontynuację obowiązku wzajemnej pomocy powstałego przez zawarcie związku małżeńskiego. Z tych przyczyn ustawodawca utrzymuje obowiązek alimentacyjny po rozwodzie, z tym że uzależnia go od dodatkowych przesłanek oraz w sposób szczególny normuje jego zakres i czas trwania.

Zgodnie z treścią przepisu art. 60 § 2 k.r. i op. jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczyniać się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86 (OSNCP 1988/4/42) stwierdził, że dla oceny, czy przesłanka istotnego pogorszenia sytuacji materialnej występuje, przeprowadzić należy porównanie każdorazowej sytuacji materialnej małżonka niewinnego, z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie. Uprzywilejowanie małżonka niewinnego polega na tym, że może on żądać alimentów od małżonka winnego, chociażby nie znajdował się w niedostatku. Przyjęte uregulowanie nie daje wprawdzie małżonkowi niewinnemu prawa do równej stopy życiowej z małżonkiem zobowiązanym, lecz małżonek niewinny ma prawo do bardziej dostatniego poziomu życia niż tylko zaspokajanie usprawiedliwionych potrzeb. Pojęcie stopy życiowej stanowi element, który przy określeniu usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego trzeba także brać pod uwagę.

Zgodnie z treścią przepisu art. 60 § 3 k.r. i op. obowiązek dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu wygasa w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa. Jednakże gdy zobowiązanym jest małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia, obowiązek ten wygasa także z upływem pięciu lat od orzeczenia rozwodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin pięcioletni. Oznacza to, iż obowiązek alimentacyjny małżonka uznanego za wyłącznie winnego rozkładu pożycia względem małżonka niewinnego nie jest ograniczony czasowo poza przypadkiem zawarcia przez małżonka niewinnego nowego małżeństwa. Poza powyższymi wypadkami obowiązek alimentacyjny między rozwiedzionymi małżonkami wygasa we wszystkich przypadkach, w których wygasa obowiązek alimentacyjny między krewnymi, a więc przez śmierć zobowiązanego lub uprawnionego (art. 139 k.r. i op.)

i z mocy orzeczenia sądowego wydanego na skutek stwierdzenia zmiany stosunków

(art. 138 k.r. i op.).

Na mocy art. 138 k.r. i op. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmianę stosunków powoduje także zdarzenie, wskutek którego obowiązek alimentacyjny wygasa.

Ustalenie zmiany stosunków następuje przez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi. Podstawą do ustalenia, że obowiązek alimentacyjny ustał może być niezawiniony brak wszelkich możliwości po stronie zobowiązanego, nie zaś szczupłość środków, jakimi on rozporządza. Podstawą do ustalenia, że obowiązek alimentacyjny małżonka wyłącznie winnego rozkładu pożycia względem małżonka niewinnego może być także ustalenie, iż ustał stan istotnego pogorszenia się sytuacji materialnej małżonka niewinnego zaistniały na skutek rozwodu.

W przedmiotowej sprawie zdaniem Sądu nie nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu przepisu art. 138 k.r. i op., która dawałaby podstawy do ustalenia, że obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanej ustał. Po stronie pozwanej nadal utrzymuje się stan istotnego pogorszenia się jej sytuacji materialnej wynikający z orzeczenia rozwodu stron. Pozwana nadal pracuje na terenie Niemiec i jej średnie miesięczne wynagrodzenie wynosi około 800 euro. Konieczne koszty jej utrzymania kształtują się w takiej właśnie kwocie (czynsz 185 euro + 100 euro opłaty za ubezpieczenie zdrowotne + 50 euro leki + co najmniej 400 euro wyżywienie i ubranie = 735 euro). Nadto ponosi koszty utrzymania swojego mieszkania w Polsce w kwocie około 150 zł. miesięcznie. Można przy tym zasadnie przyjąć, iż liczy się ona z tym, że z czasem powróci do kraju i zamieszka w swoim mieszkaniu.

Wprawdzie żyje w konkubinacie z D. S., jednakże nie prowadzi z nim wspólnego gospodarstwa domowego. Zeznania pozwanej w tym względzie zasługują na wiarę, skoro w dniu 20 lipca 2011 r. zawarła z nim formalną umowę o najem części jego mieszkania. Gdyby istotnie prowadziła z konkubentem wspólne gospodarstwo domowe, z pewnością nie zawierałaby z nim tego rodzaju umowy. Data zawarcia tej umowy wyklucza przy tym, iż pozwana zawarła ją dla potrzeb niniejszego procesu. Pozwany nadal prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług ogrodniczych. Wyjeżdża też często w celach zarobkowych do Niemiec, jednakże nie deklaruje dochodów z tego tytułu w Urzędzie Skarbowym w K.. Zdaniem Sądu jego rzeczywiste dochody są znacznie wyższe, niż te, które wykazuje on w swoich zeznaniach podatkowych. Przede wszystkim zauważyć wypada, iż już po rozwodzie stron powód pobudował dom jednorodzinny, w

którym aktualnie zamieszkuje wraz z konkubina i dzieckiem pochodzącym z obecnego związku. Nie wdając się w ocenę wartości tego budynku i kosztów jego budowy należy stwierdzić, iż w realiach społeczno – gospodarczych naszego kraju budowa domu jednorodzinnego – nawet najskromniejszego, o małej powierzchni i wyposażonego tylko w elementarne wygody – jest przedsięwzięciem wymagającym bardzo znacznego wysiłku finansowego, przeważnie przy pomocy zaciągniętych kredytów. Nie sposób więc przyjąć, iż przy poziomie dochodów deklarowanych w zeznaniach podatkowych (za lata 2011 – 2013 w granicach miesięcznych 650 – 1.220 zł.) powód był w stanie finansować budowę domu jednorodzinnego i to nawet przy finansowym udziale swojej konkubiny zarabiającej 2.400 zł. miesięcznie. Nadto obecnie same tylko koszty związane z utrzymaniem domu wynoszą co najmniej 570 zł. miesięcznie (podatek od nieruchomości i opał w przeliczeniu na jeden miesiąc, energia elektryczna, woda, wywóz śmieci), nie licząc kosztów wyżywienia, ubrania, utrzymania dziecka itp. Oznacza to, iż powód posiada źródła dochodów, których nie wykazał w niniejszym postępowaniu, a które pozwalają mu na życie na wysokiej stopie.

Reasumując powyższe należy stwierdzić, iż po stronie pozwanej nadal utrzymuje się stan istotnego pogorszenia się jej sytuacji materialnej wynikający z orzeczenia rozwodu. Gdyby strony nadal były małżeństwem, sytuacja materialna pozwanej byłaby znacząco lepsza. Zdaniem sądu kwota 500 zł pozwoli wyrównać sytuację pozwanej w zakresie, w jakim uległa ona pogorszeniu w stosunku do sytuacji jaka istniałaby gdyby strony nadal były małżeństwem. Jednocześnie kwota ta jest adekwatna do możliwości finansowych pozwanego. Nie przeczy temu fakt, iż powód prócz pozwanej ma na utrzymaniu jeszcze małoletnie dziecko w wieku 10 lat, pochodzące z obecnego związku, ani też fakt, iż dokonał na rzecz pozwanej spłaty wynikającej z podziału majątku dorobkowego. Jednocześnie powód nie może skutecznie powoływać się na fakt, iż ma zadłużenia alimentacyjne na rzecz pozwanej, bowiem winien on świadczyć alimenty na jej rzecz w terminie i tym samym nie dopuścić do powstania znaczących zaległości z tego tytułu.

Mając na uwadze powyższe orzeczono, jak w sentencji.